

Betænkning

over forslag til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen.

(Afgivet af undervisningsudvalget den 2. maj 1968).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med undervisningsministeren, som endvidere skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Man har i udvalget drøftet muligheden for fra 1. august i år at nedsætte klasse-

kvotienten i 1. klasserne som en begyndelse på en almindelig kvotientnedsættelse. Spørgsmålet har været forelagt ministeren, hvis svar er optrykt som bilag.

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uforandret.

Lembourn.

Gerda Møller.

Hindkjær Pedersen.

Ellen Strange Petersen,
næstformand.

Robert Christensen.

Enggaard.

Holger Hansen.

Svend Haugaard,
formand.

Bernhard Baunsgaard.

Bilgrav-Nielsen.

K. B. Andersen.

Erling Dinesen.

Anker Jørgensen.

Peter Jørgensen.

Bodil Koch.

Karl Max Rasmussen.

Morten Lange.

Bilag.

UNDERVISNINGSMINISTERIET

Den 18. april 1968.

I skrivelse af 9. d. m. har det ærede udvalg udbedt sig en udtalelse om undertegnede ministers syn på en i udvalget fremsat tanke om fra 1. august i år at nedsætte klassekvotienten i 1. klasserne som en begyndelse på kvotientnedsættelsen og om, hvorvidt jeg vil realisere dette enten ved ændringsforslag eller ved bemærkninger i udvalgets betænkning om forslaget til lov om ændring af lov om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen.

Som det vil være udvalget bekendt, er der i folkeskolelovens § 12, stk. 1, der vedrører elevtallet i klasser for 1.-5. skoleår, ikke fastsat noget maksimum for elevtallet i den enkelte klasse i det enkelte skoleår, idet bestemmelsen alene foreskriver, at gennemsnitsbørnetallet skal nedbringes, når det gennemsnitlige børnetal i den enkelte skoles 1.-5. klasser har oversteget 30 i to på hinanden følgende kalenderår. Dette tal blev fastsat ved ændringen af folkeskoleloven i 1958 og betød i sig selv en nedsættelse (fra 35 for landkommunerne og 33 for købstadkommunerne). Det blev samtidig fastsat, at tallet skulle nedsættes til 29 fra 1. januar 1963 og til 28 fra 1. januar 1968, og det er disse reduktioner, der er blevet suspenderet i henhold til § 1, stk. 1, i loven om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen.

Ministeriet har således for 1.-5. klassetrin ikke hjemmel til med bindende virkning for kommunerne at fastsætte bestemmelser om et højeste elevtal i den enkelte klasse i folkeskolen. Det må imidlertid være berettiget og sikkert også mest praktisk at foretage en gradvis ophævelse af den med hjemmel i loven om foranstaltninger mod lærermangelen i folkeskolen fastsatte suspension af de i 1958 i folkeskolen foreskrevne ned-

sættelser af det gennemsnitlige elevtal i klasserne.

Ifølge de i ministeriet foretagne statistiske opgørelser havde i skoleåret 1966-67 kun 6,3 pct. af samtlige 1. klasser i folkeskolen flere end 28 elever, og i indeværende skoleår drejer det sig kun om 5,4 pct. (178 klasser af i alt 3.288). Det synes således ikke at kunne kræve noget betydeligt merforbrug af lærerkræfter at gennemføre den i udvalget fremsatte tanke.

I betragtning heraf må jeg finde det rimeligt som led i den gradvise lempelse af foranstaltningerne mod lærermangelen, som nu er påbegyndt med ministeriets cirkulære af 18. marts d. å., at fremme en nedsættelse af elevtallet i klasserne, begyndende på 1. klassetrin, og jeg er indstillet på at gøre dette ved at meddele de kommunale skolemyndigheder, at børnetallet i 1. klasserne kun undtagelsesvis — f. eks. hvis knaphed på undervisningslokaler gør det nødvendigt — bør overstige 28. På lidt længere sigt vil man herved nå frem til den nedsættelse af børnetallet i folkeskolens 1.-5. klasser, som var tilsigtet i 1958.

Nedsættelsen vil dog først kunne påbegyndes fra skoleåret 1969-70, da kommunerne nu allerede må være langt inde i proceduren med tilrettelæggelse af klassetallet, beregning af lærernormering og opslag og besættelse af nye lærerstillinge med henblik på skoleåret 1968-69.

Den omhandlede forholdsregel vil, som det fremgår, kunne foretages inden for bemyndigelserne i loven om foranstaltninger mod lærermangelen og forudsætter således ikke nogen ændring af loven.

Nærværende skrivelse fremsendes i 50 eksemplarer.

Helge Larsen.

/ J. Munck-Hansen.